Ч. 39 (13.584). Львів, середа 14. лютого 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зі сойму і сенату.

Промова пос. Рудницької і сен. Горбачевського

ВАРШАВА, 11. II. ПАТ. Соймове пленум у суботу дискутувало над буджетом мін. вн. справ. Промовляли пос. Певний (ББ), Міхалкевич (сел. агр. союз), посолка Ігнасяк (ком.) і пос. Пулавський (ББ). Опісля мін. Перацький виголосив експозе.

При буджеті мін. освіти після реферату пос. Стронського промовляли посли Корнецький, Крися, **Рудницька** і Зомерштайн, після чого посолка Яворська (ББ) відповіла пос. Рудницькій, що польське громадянство теж поважно журиться тим, що переживає українська молодь.

В буджетовій комісії сенату при дискусії над буджетом мін. справедливости б. ц. м. промовляв сен. д-р **Горбачевський**, який домагався видавання „Вістника законів" також по українськи, як це було в давній Австрії. Опісля обговорював справу стосування права бідних у новім законі цивільної процедури, який відбирає змогу вести процеси навіть багатим людям, що мусять виректися своїх слушних прав або задовжуватися на процеси. Промовець жалувався також на суди, що не шанують закону про мову урядування, не держаться його також прокураторії, ані нотаріяти. Присуди та акти обвинувачення не виготовляються в українській мові. Дальше говорив про реконструкцію ґрунтових книг у Сх. Галичині, знищених підчас світової війни. На основі нового закону про нотаріяти нотарі повинні добре знати українську мову, тимчасом кільканацятьох нотарів українців звільнено зі становищ.

Ґенеральний страйк у Парижі.

ЛЬОНДОН, 12. II. ПАТ. Вістки, одержувані з Парижа, є дуже скупі, бо ґенеральний страйк, який розпочався там сьогодні вранці, охопив теж телеграфи, почту, телефони та радіо. В раніших годинах у Льондоні був ще можливий звязок з Парижем, хоч з великими труднощами. Підземна залізниця (метро) вранці функціонувала. Автобуси і трамваї не виїхали на місто. Хід страйку зовсім спокійний. Аж під вечір передбачені інциденти у звязку з комуністичним вічем, скликаним на передмісті Венсен. Відозва ґенеральної конфедерації праці закликає до спокою і непровокування поліції. Страйк є загальний. Надіються, що телефонічна комунікація буде привернена.

Нова управа комуністичної партії.

Остаточний склад нової екзекутиви центрального комітету комуністичної партії такий: Сталін, Каганович, Кіров, Зданов, Єжов, Шверник, Стецький, Косарев, Гамарніков, Куйбишев і Літвінов. До центрального комітету вибрано м. і. Розенгольца, заст. ком. війни Тугачевського, ґен. Бліхера і ґен. Буденного.

Нова верховна влада компартії вказує виразно на напрямні закордонної політики в найближчому часі. Всіх 13 членів ради народніх комісарів уміщено на листі кандидатів або членів центрального комітету партії. На підкреслення заслуговує вибір Літвінова до екзекутиви в признанні його успіхів у закордонній політиці. Від червоної армії бачимо найвизначніших військових достойників, комісаря Ворошилова, команданта збройних сил на Україні і ін. Шеф ґенерального штабу Єгоров, Тугачевський і Бліхер є кандидатами до центр. комітету. На увагу заслугує уступлення з комітету шефа ДПУ Менжинського, якого заступить справжній тепер начальник ДПУ Ягода і шеф українського ДПУ Балицький. Слід підкреслити теж побільшення числа провідників української комуністичної партії з Постишевом на чолі, знаних з найбільшої льояльности супроти Сталіна. Зате з центр. комітету усунено 20 членів, переважно бувших опозиціоністів. Головою нової контрольної комісії став Каганович.

Криваві заворушення в Австрії.

СТАН ОБЛОГИ У ВІДНІ, ЛІНЦІ Й ІНСБРУЦІ

У Лінці в звязку з останніми демонстраціями соціялістів проти віцеканцлера Фрея, який оголосив у пресі вістки про змову соц. Шуцбунду проти держави, лінцська поліція перевела ревізію в роб. домі соц. організації. При цьому прийшло до сутички між членами Шуцбунду, що боронили дому, та поліцією. Впали револьверові стріли. Було кільканацять убитих, кількадесять ранених. Зполудне прийшли вістки вже про справжню боротьбу в Лінці. В місті проголошено стан облоги.

У Відні соціялістична партія проголосила заг. страйк. Станули всі фабрики, більші крамниці зачинені, почта полагоджувала лише найпильніші справи, телефони урядують лише для пильних міжмістових і спец. льокальних розмов. Страйк обняв і електрівні, тому нема світла, станули трамваї. У Відні проголошено стан облоги.

Наслідком страйку не вийшов ніякий часопис, тому паніка серед населення ще збільшилася, бо не було поінформоване про положення. Тому теж досі не стверджено правдивости чуток про криваві події між робітниками та поліцією у Фльорісдорфі й Отакрінгу, дільницях, де живе найбільше робітників. Вполудне появилося одностьорінкове видання гаймверської „Абендцайтунг", видане на циклькостилі. Поданий там зазив уряду, який заповідає, що якнайстрогіше здавить усякі рев. рухи та вспокоює населення Відня і решту Австрії перед невідомим завтра. На вулицях Відня незвичайний рух, головно там, де не поробили перепон із кільчастого дроту. Бо головні вулиці, а передовсім перша дільниця подобають на воєнний табор. Вулицями пересуваються відділи війська та гаймвери з наложеними багнетами, в сталевих шоломах, скорострілі порозставлювані на вуглах більших вулиць. Під будинком канц. уряду уставлено батерію гармат. Поліція розганяє гуртки людей та повідомляє за посередництвом каменичних сторожів, щоби люди після 8-ої години не виходили на вулицю.

Пополудні непевність іще збільшилася, коли вулиці потонули в темноті. То тут, то там у крамницях, у яких жалюзії спущено до половини, світили свічками та нафтовими лямпами. В год. чверть на 7. засвітили на вулицях перші ел. світла ліхтарень. Електрівні почасти уруховлено військом і гаймверою. Всеж театри та кіна відкликали вистави, а каварні зачиняють в 8. год. вечором.

БЕРЛІН, 12. 2. ПАТ. З Лінцу повідомляє Німецьке Інф. Бюро, що боротьба в забарикадованому роб. домі прибрала поважні форми. Соц.-демократи кидають ручні гранати на поліцію, на що військо засипає вікна будинків градом куль із скорострілів. Поліція обсадила крім того будинки біля партійного дому і відтам стріляє зі скорострілів. Дві чети альпейських стрільців зі скорострілами обсадили сусідні доми. Досі, як стверджено вбито 15 людей.

ВІДЕНЬ, 12. 2. ПАТ. Урядово повідомляють: Союзний уряд поробив усякі заходи, щоби здавити в зародку всі пляновані замахи злочинних большовицьких елементів. Заапелював до робітників, щоби не вмішувалися в авантюри, які можуть їм зашкодити. Кожний спротив, кожний саботаж каратимуть найгостріше на основі наглих судів.

З Берліна повідомляють, що ратуш обсадили боєві організації соціялістів. У місті в звязку з ген. страйком вибухли заворушення. Демонстранти вбили одного інспектора поліції.

Наради уряду найправдоподібніше скінчилися постановою розвязати соц.-дем. партію.

Про криваві заворушення в Інсбруку та Зальцбургу прийшли вістки вечором. В Інсбруку прийшло до стрілянини між гаймверою та поліцією з одного, а шуцбундом з другого боку. В Зальцбургу залізничники прилучилися до страйку. Чутки, нібито з прикордонної Баварії вийшли гітлерівські відділи, показалися неправдивими. Неправдиві теж вістки про арештування президента Відня д-ра Зайца.

В Інсбруку проголошено стан облоги. На год. 7. зарядили алярм гаймвери.

В Відні в год. 3. поліція та військо почали зі зброєю займати всі соц. льокалі та професійні союзи. Генеральний страйк поширився з Відня на всю Австрію. В Відні нечинні всі варстати. Серед населення переполох, воно масово закуповує запаси харчів, а хліба нема.

Члени уряду радять безупину в м-стві вн. справ. Перед банками та щадницями збираються юрби людей, щоби вибрати свої ощадности. Дирекція поліції в Відні видала розпорядок, що доми мають зачинювати в 20. годині та грозить гострими карами за збіговища.

У Стирії в поодиноких місцевостях прийшло до кровавих боїв між робітниками Шуцбунду й урядовими відділами. В промисловій місцевости Штаєр положення дуже непевне. Вислали там військову підмогу.

З Лінцу повідомляють, що соц. демократи напали на радіостацію причому прийшло до сутички з військом. По обох боках багато ранених. Всі уряди та прив. бюра зачинені. Около 12. год. перервали працю залізничники до них прилучилися варстатівці.

Останні телеграми повідомляють, що віденський ратуш обсадило урядове військо без поважніших сутичок. На веч. засіданні кабінету ради міністрів **ухвалили розвязати ляндтаґ. Бурмістра Відня Зайця усунули, а урядовим комісарем іменували бувш. міністра освіти Шміца. Соц. партію розвязали в усій Австрії. Її майно переходить на держ. скарб. Всі школи від найнижчих до найвищих зачинені, батькам під загрозою поручили не випускати шк. молоді на вулиці.**

В год. 11. мін. Шушніґ зясував через радіо хід подій та заявив, що **уряд є паном положення і висловив жаль з причини вбивства 12 осіб споміж війська і поліції, повідомив про ліквідацію соц. партії та її прибудівок і візвав населення, щоби було спокійне й підчинилося приказам Дольфусового уряду, який хоче бути урядом німецької християнської Австрії.**

—o—

Большовики готові до війни.

МОСКВА, 11. II. ПАТ. На останньому засіданні 17-го конгресу комуністичної партії головний командант червоної армії на Дал. Сході, ген. Бліхер виголосив промову, в якій зясував радянсько-японські взаємини. Промовець зазначив, що Дал. Схід є важним відтинком міжнародньої політики, бо сусідує з Японією, яка горячково приготовляється до війни. Північна Манджурія перемінилася в твердиню, а Японія з розпучливою енергією приготовляється до скоку проти радянського Дал. Сходу. Вкінці ген. Бліхер заявив, що Радянщина не думає атакувати Японії, але з уваги на японські воєнні приготування наказано що слід. Теперішних границь боронить ланцюх зелбетових фортифікацій, які є досить міцні, щоб опертися найгострішим атакам.

—o—

Невдала крадіж актів.

ПАРИЖ, 11. II. В палаті справедливости в Байон стверджено, що в ночі пробовано обікрасти судовий будинок. Стверджено, що акти справи Ставіського находяться в порядку. Злодії не вспіли мабуть дістатися до кабінету слідчого судді, в якому находилися документи.

—•—

Селянський розум та безхребетність інтеліґенції.

Селяни члени аграрної партії на Закарпатті починають протестувати проти москвофільської політики партії.

Не маємо наміру в цій статті говорити про методи та засоби, якими аграрна партія здобула собі на Закарпатті посольські та сенаторські мандати. Досить того, що вона тепер тут панує — обсадила всі уряди від сільського війта до краєвого президента членами своєї партії. Ціла адміністрація опинилася в руках одної партії. І донедавна ще панувала на Закарпатті необмежена диктатура аґрарної партії. Лише за останні 2—3 роки шкільництво частинно вийшло з-під аґрарного диктату. Тут вже аґрари пішли на компроміс: на початкове шкільництво мають вплив соціял-демократи, але середнє й надалі находиться в руках чеських аґрарників, що цілковито вже зліквідували його. Про цей цікавий саботаж аґрарної партії в справі виховання місцевої інтеліґенції прийдеться колись написати окремо. Тепер справа не про те.

Так от, крім шкільництва, скрізь панує одна аґрарна партія. Аґрарна партія це нібито станова, хліборобська політ. орґанізація. Але такою вона не є. Це на ділі орґанізація бюрократії, що за допомогою адміністративного апарату на спілку з корчмарями панує над селянською хліборобською масою. І тому не дивно, що внаслідок диктатури цієї партії, поза якою нема тут інших представників влади, між хліборобським населенням Закарпаття шириться взагалі жаль до центрального правління. Провідні члени аґрарної партії — це або чех урядовець, або мадярон, або жид корчмар. До краю вже відносини докотились, коли в аґрарній партії репрезентують „русскій" народ такі особи як посол Щирецький та сенатор Бачинський. Це лише компромітація, але не репрезентація. Щирецький — б. комуністичний аґітатор; кажуть, що був членом якогось „історичного" Ревкому за часів Колчака. Але вернувшись із Совдепії на Закарпаття, зорієнтувався в обставинах, та не дуже довго проповідував комунізм. Відчинив собі у Н. Верецьких корчму та записався до аґрарної партії, де швидко зробив карієру. Знову ж сенатор Бачинський — цілком змадяризований автохтон, що ледви чи знає пару слів у мові тої нації, яку береться репрезентувати. От такі то люди репрезентують Закарпаття.

Ради „лакомства нещасного" немало української інтеліґенції посунуло й собі в аґрарну партію, хоч політика цієї партії була ясно ворожа місцевому українському рухові. Але любов до посад, та особливо до високої платні перемогла любов до своєї нації. Вони мусіли, щоб вислужитися перед партійним проводом, тягнути до партії й селянство. Колиж Щерецький та Бачинський при кожній нагоді та майже на кожнім засіданні парляменту домагалися лише, ніби від імени „русского" народу Закарпаття, заведення у школах московської мови й гострої поведінки адміністрації супроти українського руху, українські інтеліґенти ніколи не здобулися на ніякий голос протесту. Аж ось в останньому числі „Українського Слова" це зробили селяни, члени аґрарної партії. Вони пишуть

„Передовсім заявляємо, що ми від довгих літ є членами аґрарної партії, бож нам, хліборобам, до іншої партії тяжко було вступати. Сама програма тої партії приобіцювала широким верствам дрібних хліборобів поліпшення їхнього господарсько економічного стану. Ми перенялися цілями аґрарної партії, служили їй вірно в тій надії, що тим служимо собі, всім хліборобам і величезній більшости нашого народу".

Далі скаржаться, що партійні провідники на Закарпатті зовсім не додержуються у своїй діяльности партійної програми та не рахуються з інтересами селян хліборобів.

Щож торкається національної політики партії, то

„Провід аграрної партії, як видно, попав під вплив горстки москвофілів з д-ром Бачинським і Щерецьким на чолі. Вони від довшого часу стали на службу денаціоналізаторів і нехтують не тільки наші національні права, але для них нічого не значать господарсько-економічні й соціяльні точки програми партії. Вони не стараються поборювати злидні господарської кризи, вони ані словом, ані чином не причинилися до поліпшення тяжких господарських відносин Їм ця сторінка програми не важна. Їм то важне, щоб в наших школах вчили по московськи, щоб наших учителів, українців, за їхню каменярську працю переслідували й щоби наші народовецькі установи були розбиті. Вони заперечують то, що нам найважніше, заперечують нашу приналежність до українського народу. Вони нас національно свідомих хліборобів й нашу інтеліґенцію за українство пятнують державним зрадництво-ірредентизмом. Це не робить провід партії, це робить горстка москвофілів з Бачинським і Щерецьким на чолі.

Бачинському й Щерецькому не важне, що в аґрарній партії є велике число свідомої української інтеліґенції, вони не видять, що на зїздах і походах „Просвіти" в 80 проц. бере участь селянство. Їх то не болить, що наша селянська молодь через москвофільство прямо відцуралася аґрарної партії і побільшує ряди тих партій, які засадничо поборюють наші змагання до поліпшення економічно-господарського стану хліборобів."

Селяни рішуче виступають проти москвофільства в партії:

„Ми, як свідомі й вірні сини свого народу, повинні зробити кінець денаціоналізаторським плянам москвофілів. Ми цю справу не сміємо легковажити і через свою байдужність служити ворогам нашого народу. Всюди, по всіх місцевих організаціях і в ріжних установах ставмо безкомпромісове домагання: геть з москвофілами з аграрної партії і тоді п. Бачинський скінчить свою карієру десь за Чопом, там, де зачав 1919 року і де набирав „русскаво" духа до 1922 року."

Закінчується цей **„лист до українців членів аґрарної партії"** закликом до інтеліґенції:

„Ми підписані селяни, кличемо нашу свідому інтеліґенцію і свідомих селян аґрарної партії: всюди висуваймо на чоло організацій тільки національно свідомі одиниці й ніколи кацапів і мадяронів. Віримо, що отцей наш заклик побудить національно-свідомі ряди селян і ми побідимо, бо правда по нашій стороні. Тож до праці, бо того вимагає від нас національна гідність."

Так пишуть селяни на стид і ганьбу тим українським інтеліґентам, що сидять вже десять літ в аґрарній партії й ні словом не обізвалися ще ні на захист своєї національної гідности ні за поліпшення економічного положення хліборобського населення. На них тепер лежить обовязок допомогти українському селянству розпочату ним протимосквофільську акцію довести до кінця — викинути ту невеличку москвофільсько-мадяронську групу разом зі Щерецьким та Бачинським з аґрарної партії геть та самим взяти провід та вести українську політику в партії.

М. О.

На Україні вмерло з голоду 140 тисяч німців.

Загальні підрахунки жертв у людях, що впали на Україні й півн. Кавказі від голоду, виказують, як відомо, навіть за більшовицькими вістками, жахливу цифру 10 міліонів осіб.

Часопис Союзу німецьких національних груп в Европі „Націон унд Штат" (зшиток за січень ц. р.) підрахував кількість російських німців, що згинули з ріжних катастроф у большевії. В річевих своїх виводах пише він таке:

З німців у Росії мешкає уже 5 літ яких 360 тис. на Україні. З оселених у багнах і борах російської Волині 45.000 німців, яких тяжко охопити державною адміністрацією й методами праці, згинуло з голоду яких 4 відс. Те саме можна сказати про округу Коростеня. Багато більші втрати 70.000 німців, що живуть біля Одеси. Округи Маріюполя, Миколаєва і Мелітополя, що мають 100.000 німців, занотовують втрати на яких 10 відс.; тут вимерли вже або вимандрували цілі села. В Донбасі, де є вуглекопи й фабрики, голодують теж; але уряд заінтересований в цьому, щоби найпотрібніші фабрики працювали й постачали населенню конечного для життя. Тому з 12.000 німців в окрузі Артемовська згинуло всього 5 відс. Коли приглянутись до Криму, то голод шалів там найжахливіше у симферопільській і дянковській округах. В обох цих округах, де ще 5 літ тому жило 25.000 німців у великих селах, можна найти сьогодні ледви яких 15.000. Колиж врешті приглянемось до Півн. Кавказу з його колгоспами, радгоспами й великими заведеннями хліборобського характеру, в якому було ще 5 літ тому 110 тисяч осілих німців; то треба ствердити, що голод витеребив тут яких 20 відс. з них; ще більше їх вимандрувало на північ або вислано на Сибір. В тих околицях, де проводилися найсильніше методи більшовицької господарки, втрати найтяжчі... Приволжанські полоси, в яких живе близько 420.000 німців терпіли далеко не такий голод, як Україна і Крим. З башкірської республики Казакстану й сумежних областей, у яких живе 35.000 німців, нема покищо достовірних вісток. У південній Сибірі, де живе далеко від впливів комуністичних володарів близько 45.000 німців, є голод, як у цілій Росії, але він не прибирає таких великих розмірів. Дуже зле є зате з німцями в околицях заслання, отже в губерніях архангельській, великоустюжській, вятській, в півн. Уралі та східній частині північної Сибірі. Тут вмирає близько 60 відс. засланих, що серед 120.000 німців-засланців дає поважну цифру.

Автор цього звіту в часописі німецьких меншин, головний його редактор Ф. Ексілі, доходить, підсумовуючи це, до таких висновків: число німців, що згинули з голоду в однім тільки 1933 році, недалеке від 140.000. До цього го доходять тисячі й тисячі німців, яких, як кулаків заслано на примусові роботи в ліси півн. Росії й Сибіру ще тоді, як голоду не було і де вони вигинули серед жахливих умовин. (з)

—o—

Европейське золото до Америки.

До пристані в Ню Йорку причалив корабель „Беренгарія" з великим вантажем европейського золота. Корабель мусів ждати кілька годин, заки криголоми промостили дорогу на ріці Ґодсон, на якій лід дуже грубий. На висоті стейту Месечусетс зявилося багато ледяних скель.

—o—

Арештували фабриканта петард.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Поліція арештувала 22-літн. робітника Йос. Шіса, який признався, що фабрикував і підкладав петарди, які недавно найшли під дверми багато домів. Підчас ревізії в його хаті найшли багато вибухового матеріялу до фабрикації петард. Устійнили, що Шіс є членом комуністичної партії.

—•—

НА ОРҐАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

З вічевого руху в Сокальщині.

Підготовча акція до виборів по сільських громадах почалася засіданням Повітового Народнього Комітету в дні 15. січня ц. р., на якому, по вислуханні звідомлення про хід нарад та ухвали Краєвого Народнього Комітету з дня 1. січня ц. р., обговорено подрібно плян підготовчої акції до громадських виборів. Вислідом цих нарад були районові віча в *Спасові, Хороброві і Яструбичах* в дні 27. січня ц. р. та повітове віче в *Сокалі* дня 1. лютого ц. р. На вічу в Спасові реферував *д-р Лев Хоминський*, в Хороброві — *д-р Роман Перфецький*, в Яструбичах п. *Ковьолковський* і маґ. *Криницький*, а на повітовім вічу в Сокалі посли *О. Луцький і Сергій Хруцький*.

На вічу в Яструбичах намагалися націоналісти внести заколот, одначе рішуча постава наших селян і численні річеві їх промови дали належну відправу тій націоналістичній кликі. Інші віча відбулися в найбільшім спокою. Вправді на початку повітового віча в Сокалі націоналісти знову намагалися внести своїми витуками заколот, одначе незвичайно річева політична промова посла Луцького та рішуча постава нашого селянства, яке виповнило салю по береги, з місця поклали край тим витукам.

Посол *Луцький* представив всецело сучасну міжнародню ситуацію і положення нашого народу на всіх землях, освітлив у яскравих фарбах погубні наслідки руйнуючої роботи наших отаманчиків і руїнників. Потім посол *Хруцький* виголосив основний реферат про громадську самоуправу і недалекі громадські вибори. Закінчено віче відспіванням національного гимну. Всі учасники віча розійшлися з видами вдоволення та в повнім спокою домів.

Кмигмень.

—o—

НОВОВИБРАНА КРАСУНЯ.

Інтервю з нововибраною красунею п-ою М. Чижовичівною.

Расова українка? Заметушились люди. „Що це таке?!" Найздоровіша? Найгарніша? З найчистішої української рідні? З діда-прадіда з українського роду? Козачка? Галичанка? Полтавка? Досі ми вдоволялись особистим смаком: та, що нам подобалась — була завсіди найкраща.

„Знак часу": — краса мусить бути расова. Спорт має голос, а за ним і наука. Вчені ставлять красуню під ріжні апарати і мірять, примірюють, обраховують.

Закортіло і нас побачити першу львівську расову українку. „Побачити" новим оком після її вибору, бо бачили ми її вже сотні разів, часто дуже зблизька, але ніколи не мали при собі антропольоґічної таблиці ні центиметра. Та як приємно почути, що „наука" не помиляється і погоджується з нашим особистим смаком! Я особисто (коли вільно в такім поважнім органі, як „Діло", мати особистий смак!) завсіди вважав її за одну з найкращих жінок у Львові.

Наш адміністратор висилає мене силоміць на інтервю. Він тої думки, що розмова з расовою українкою має не менше значіння, як головна премія „Діла" з подорожю над чарівний Босфор. Вже під самими дверима, за якими мешкає Марія (звана у нас популярно Нусею) Чижовичівна, дістаю тремку. Прочитав учорашній „Новий Час" і бачу, що наші красуні покивали перед його справоздавцем головами і на цьому інтервю скінчене... Входжу і не маю сміливости сказати, за чим прийшов; так краще, нехай не знає, що ця розмова „піде до газет", може свобідніше скаже свої правдиві вражіння.

Застаю вже одного знайомого.

— Чи ви може прийшли освідчитись? — питаю його.

П-на Чижовичівна сміється:

— А знаєте, що я саме дістала лист з пропозицією подружжа; адвокат на провінції годиться женитись зі мною, коли дам йому 500 зол. на канцелярію.

— Но і...?

— Відповім, що якби він мені ще доплачував, то його не хочу.

— А хтож цей вибраний?

— Не можу ще рішитись... За багато мені подобається... І завсіди маю таке „щастя", що попаду на жонатих.

— Чи дуже вас здивував вибір з минуловічного балю?

— Ви не повірите, що я переплутала дати... Вибиралась на баль „Основи" 17-го, гадаючи, що аж тоді вибирають цю „расу". А на студентські вечерниці попала зовсім випадково... навіть гарної сукні не взяла зі собою...

— І коли почули, що Вас вибрали?...

— Спочатку не розуміла, що це таке... Якийсь крик, рейвах...

— Но, а передтим не оглядали Вас ближче, не міряли?... В Америці — Ви може чули — при такім конкурсі стояв вирізаний з паперу модель, на зразок Мільонської Венери і кожна кандидатка влізала туди, як рекрут під мірку...

— Ніхто навіть не підходив, тільки я запримітила, що довкола мене крутились уські молодці... як звичайно на наших балях.

— Отже вибрали Вас на око?

— Чи я знаю, як...

Оглядаємо „нагороди" красуні: вишивану блюзку, гуцульську касету і також дзеркальце. Знаємо, що вона сама шиє кращі блюзки і, немов би на знак чарівної палочки, показує вона нам такий один зразок, зроблений нею для „Нової Хати".

— Дзеркальця Вам уже не треба, а касета за мала на всі ті листи, які прийдуть до Вас...

— Не хочу ніяких листів...

— Може вже маєте нареченого?

— Кажуть, що маю, але я хочу його висватати за одну „добру" партію...

— О, бачу, що Ви зовсім модерні...

— Ані трохи... Сказати кандидатам „до руки", щоб лишили мене в спокою — це стара річ.

— Но, добре, а якіж Ваші пляни?

— Нащо забігати аж так далеко? Попросту працюю.

П. М. Чижовичівна приносить із другої кімнати кілька прибраних ляльок.

— Працюєте? Бачу, що бавитеся... а може підготовляєтеся до ролі... мами?

— Не плетіть дурниць! Приготовляю для „Нової Хати" серію ляльок у народніх строях. Вони підуть на чужину. Зрештою і в нас настала мода класти такі лялечки в сальоні на канапі між подушечками. Нехайже замісць усяких кльовнів, пєротів та інших манатур будуть бодай правдиві українки, у народніх строях з ріжних частин нашої землі... Вони будуть одягнені „стильово", або точнісько так, як одягаються жінки в ріжних місцевостях.

— Чудова думка! При цій нагоді дозвольте, що я піддам Вам і свою — зробіть теж такі моделі зі себе, точні свої копії з воску і роздайте своїм звеличникам...

— Якщо згодитеся платити таку саму ціну, як за звичайну ляльку..

— О, то Ви дуже скромні!

На цьому обриваємо розмову, бо наша расова українка глипнула на годинник і натякає дискретно, що мусить їхати до міста.

Ще раз „кидаємо" на неї оком. 100-відсоткова українка? Ніколи ми самі до цього не додумались би. П. М. Чижовичівна моглаб (так нам каже наше око) однаково добре бути італійкою (фльорентинкою!), мадяркою або ірляндкою.

„Ідемо вгору!" — думав я собі, сходячи вниз.

ор. ор.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мій тип.

Дістав я вчні лист(а):

„Високоповажаний Пане! На днях відбувся вибір типової українки. Не знаю, чи Ви були в жюрі, а коли не були, то напевно знаєте, кого вибрали. Мені цікаво булоб знати, чи ви погоджуєтеся з вибором, а коли ні, то як на Вашу думку виглядає типова українка?

З належною і т. д. *Підпис*".

Не знаю, чому саме я мав би в цій справі забирати голос. Ручу, що на північно-західніх землях є багато далеко більше авторитетних фемінольоґів, які моглиб у цій матерії сказати рішаюче слово. Вистане перейтися Академічною вулицею десь так біля 7. год. вечором, або в неділі під полудень, а можна стрінути кільканацять тих учених, як завзято студіюють прерізні національні типи. Вони напевно докладно знають не тільки всі чисті раси тут замешкалих чи зайшлих народів, але й ріжнородні схрещення тих рас.

Маю вражіння, що покликані до покликання конкурсового жюрі брали моє незнання під увагу, бо я лишився поза межами судейського ареопаґу. Але дуже сумніваюся, чи ті, яких кликали до нього — були покликані до вирішення такої важної справи.

Вибрана на тип українки, на мою скромну і нефахову думку, зовсім не є типовою.

У вільних хвилях від фахових занять, я нераз оком ляіка глипнув то сюди то туди і менш-більш виробив собі образ типової українки. Чи він покривається з науковим „перепис-сом" — не знаю, але що має деякі історичні основи — в цім я переконаний.

Мій тип українки є такий:

Невисокого росту, широка в плечах і з вязким станом. Руки довгі, але зате ноги короткі, хоч одні і другі помітно кремезні. Ноги можуть бути легко каблуковаті, що є історично оправдане, бо неодин з наших предків пережив пів свого віку на коні, щораз виїзджаючи в поход з... Бакчисараю. Розмірно велика голова, гармонійно осаджена на плечах, через що не заходить потреба шиї. Русяве волосся спадає рівними пасмами і тільки з великим трудом кучерявиться під дотиком Кутковського. Отверте і щире лице містить у собі зараз під зачіскою грубі, коротенькі брови, малі, але повні виразу, скісні очка і грецький ніс, закінчений „фільютерно" картопелькою. Вічно всміхнені уста, сусідують з органами слуху, рівно добре пристосованими до сприймання музики та цікавих вісток. При ході постать пливе легко, аж — як каже Кропивницький — „земля двигтить".

Ось Вам, Шановний Добродію, образ типової українки, який я собі виміряв у снах, почуваючи в собі племінний звязок з тінями забутих предків, що на швидких кониках перебігали нашу країну з окликом: „Аллаг, Акбар, Кенсім!"

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Руханково-Вокальний Вечір „Сокола-Батька".** В четвер 15. лютого ц. р. відбудеться у великій салі Народнього Дому (театр Ріжнородностей) Руханково-Вокальний Вечір, присвячений найбільшому пропаґаторові сокільської ідеї, проф. Іванові Боберському. Святом цим розпочинає „Сокіл-Батько" 40-ий рік праці на полі фізичного виховання серед українців і рівночасно цілу низку ювилейних імпрез аж до Краєвого Сокільського Здвигу в червні ц. р. включно. Початок свята: год. 7.30 вечором. Білети вже можна набувати в канцелярії „С.-Б." при вул. Руській 20. Програма в афішах.

— **Парцеляція в Бережанщині.** Земельний уряд в Тернополі дозволив розпарцелювати посілости гр. Потоцького в таких селах бережанського пов.: Саранчуки 162 га, Жуків 39 га, Вільхівець 17 га, Біще 39 га, Козівка 39 га. Разом мають розпарцелювати в тих селах 269 га.

— **Смерть Дашинської.** У Варшаві померла в 68 р. життя Софія Дашинська-Голінська, д-р фільософії, професор вільного університету у Варшаві, відома суспільна діячка й авторка наукових праць з обсягу економії, статистики, евгеніки і т. п.

— **Львівська хроніка.** З української кооперативи на Знесінні вкрадено товари вартости 300 зол. — Арештовано купця В. Меламета, який повідомив фальшиво поліцію, нібито його склеп при вул. Шпитальній обікрали злодії.

— **Краєва хроніка.** Біля стації Старе Село пов. Бібрка наїхав потяг на віз з дровами і розбив його на дрибезги. Візникові не сталося нічого. — В Станиславові кинувся з другого поверху на вулицю 35-літній Мориц Лебер, інкасент електрівні і тяжко потовкся. В безнадійному стані відставлено його до шпиталю. Причиною самогубства були матеріяльні труднощі. — У Варшаві арештували елеґантну розвідку Реґіну Кельтерову, що окрадала мужчин на балях. У звязку з тим придержано теж одного поручника резерви, що вів розгульне життя, не маючи означених доходів. — На весіллі у Мик. Васечка в Боянці бавилися гості так, що остаточно прийшло до бійки і парубки Бурко й Недвецький вбили сокирою свого товариша Галгана. — В Іновроцлаві на площі вправ упав вояк Янке так нещасливо, що кріс вистрілив йому сліпим патроном у саме око і він згинув на місці. — Кільком повітам на Віленщині загрожує поважна голодова катастрофа. — В Бидгощі здусили на смерть буфори ваґонів залізничника Шудровського. — Найстарший мешканець Познаня, жид Елія Бервін скінчив 104 роки. — В Лодзі згоріла у шпиталі живцем 20-літна Якубовичівна, на якій загорілася одежа від печі. — Під весільним хороводом, що проїздив замерзлим озером Куриним біля Вильна, заломався лід і кілька пар саней пішло під воду. Чотири особи втонуло, інші вирятувалися. — Наглі суди мають бути небаром в Польщі знесені. — Під Варшавою вїхав самохід у кольону війська, вбив одного і важко покалічив двох вояків. — У шпиталі в Калуші помер Іван Грушевський з Хотина, пробитий Петром Ілимишином підчас суперечки.— В Залланові пов. Рогатин згоріли дві стирти соломи на фільварку Анни Канарок наслідком необережности з папіроскою. — В Станиславові згорів магазин мішків Леди Фінкельштайна. Жертвою вогню стало 6.000 мішків вартости 9.000 зол. — Олекса Вільчинський з Накваші пов. Броди перевернувся зі саньми і згинув придавлений тягарем. — Підчас бурі, яка перетягла над брідським повітом, звалився бук на селян, що переїздили лісом, і вбив Івана Ідовського та тяжко ранив Антона Масляка і С. Веленевського.

— **Життєва драма.** Перед кількома днями повідомлено львівську поліцію, що

д-р Іда Льотрінгерова, вийшовши з дому у спортовому вбранні. З Кракова прийшла вістка, що Льотрінгерову знайдено в одному з тамошніх готелів, де вона в самогубному намірі зажила вероналю. Залишила лист до свого брата д-ра Флекера у Львові. Показалося, що вона перебувала кілька днів у Закопанім, опісля пробувала відобрати собі життя в Кракові.

— **Нові грошеві зловживання** викрито у львівській електрівні у звязку з реорганізацією системи інкасування грошей за електрику. Зловживань допускався довший час інкасент Огарек, що користувався доброю опінією зверхної влади. Він інкасував гроші за електрику від урядових установ, що платять високі рахунки в кількох ратах у році. Висота здефравдованих грошей покищо неустійнена.

— **Присуд в справі безалькогольного портеру.** У понеділок закінчилася у Львові судова розправа проти бувш. коморника Шавалюка та тов., обвинувачених за неправильности в підприємстві безалькогольного пива. Сем. Тарнавського й Ар. Горовіца суд увільнив. Увільнили е тжШавалюка від закиду акту обвинувачення відносно його участи в „Портері", зате признали його винним спроневірення суд. депозитів і підроблення урядової посвідки. За це присудили його на кару 3 літ вязниці й утрату горожанських і почесних прав. Б. посла Ліщинського признали винним обману в кількох випадках і засудили на два роки вязниці. На основі амнестії кару йому зменшили до половини, та засудили на втрату гор. прав. Обі сторони зголосили апеляцію.

— **Цвинтарні гієни.** Перед кількома днями якісь цвинтарні гієни дібрались до гробівця пок. Петра Луня на цвинтарі у Знесінні, розбили домовину і вирвали покійному золоті зуби. Тому, що це вперше таке скоїлось у Знесінні, ця подія викликала серед тамошнього громадянства велике враження.

— **Вогонь від вітрака.** В с. Косарі берестейського пов. на Поліссі, зірвав оноді вітер гальму у вітраку, внаслідок чого він почав працювати незвичайно швидко. Від розпалених валів загорілася стіна, опісля й вітрак, а тоді пожежа перекинулася на сусідні хати, з яких 26 та 38 інших будинків з худобою і госп. приладдям згоріло зовсім. Шкід є на 100 тис. зол.

— **Жахливе самовбивство безробітного.** В Пабяніцах б. Лодзі був майстер ткацький Маліновський уже довший час без праці. Це довело його до такої розпуки, що кілька днів тому розтяв собі бритвою черево і потяв нею собі нутрощі. Нещасного прихопила на цьому жінка, але вирятувати його не вдалося. (—)

— **Зловживання у військовій друкарні.** Окр. суд у Варшаві розглядає справу дефравдацій у військовій друкарні. На лаві обвинувачених засіли управитель друкарні Бартошевич, три експедієнтки й одна касієрка. Зловживання тревали два роки і вкрадено поверх 30.000 зол.

— **Нагробник на ліцитації.** З Оломуцу повідомляють, що в недалекій місцевости Предмост відбулася екзекуційна продаж нагробника на цвинтарі. Родина Осипа Дворачка наслідком банкроцтва не могла заплатити за нагробник камінярській фірмі, яка його поставила. Фірма заскаржила до суду й на основі судового присуду, не найшовши іншого покриття, перевела ліцитаційну продаж нагробника. Найшовся купець, що зложив ліцитаційну ціну і забрав нагробник.

Сенат розвяжуть?

Вибори в осені.

У звязку з фактом, що досі до сенату не переслали проекту конституції, в політичних колах Варшави кружляє вістка, що на основі нової конституції, яку небаром введуть у життя, наступить розвязання сенату й виберуть новий. Зате сойм, мовляв, радитиме далі правильно, себто до осені 1935. р. На основі нової конституції сойм можна розвязати незалежно від сенату, а сенат можна відновити колинебудь на основі през. розпорядку. Після ухвалення конституції та після введення її в життя і після переведення нової виборчої ординації до сойму мають розвязати сенат і відбудуться нові вибори. Розвязання сойму не проектують, а вибори до сенату відбулися би в осені ц. р. На основі нової конституції сенат матиме 120 сенаторів, з того 1/3 іменована президентом держави, 2/3 це будуть сенатори з вибору.

Мін. Бек поїхав до Москви.

ВАРШАВА, 12. 2. ПАТ. Вчора в год. 7. рано виїхав до Москви міністр Бек із жінкою. Міністрові товаришить кабінетний шеф Дембіцький та Балінський. З міністром поїхав посол СРСР Антонов-Овсеєнко із жінкою. Перед відїздом Овсеєнко дав на двірці жінці мін. Бека гарну китицю цвітів.

НЄГОРЄЛОЄ, 12. 2. ПАТ. В год. 16. приїхав на стацію поїзд, що везе мін. Бека. На двірці, прибраному польськими та більшовицькими прапорами уставилися рядом відділи більшовицької прикордонної сторожі. Мін. Бека витали секретар ген. колегії комісаріяту закорд. справ Дівільковський в імені комісаріяту закордонних справ і в імені ком. Літвінова, представники уряду білоруської більшов. республики. Кореспондент Тасса Лукіянов витав польських журналістів, що товаришать мін. Бекові. Дівільковський представив міністрові офіцера-командант прикордонної сторожі, потім усі всіли до більшовицького поїзду.

— **Жертва науки.** У Мон вмер бельгійський радіольоґ, д-р Морлян. Пятнацять літ тому попарився він був тяжко підчас досвідів і від цього часу втратив здоровля. Проте працював дальше й опарився ще кілька разів. Остаточно два роки тому товариші д-ра Морляна вислали його на південь, бо думали, вилікується, але оце він недавно вернув і після 30-ох літ досвідів на ультрафіолєтними лучами, вмер у своїй таки лябораторії. (—)

— **З Українського Академічного Т-ва „Січ" у Відні.** Склад нового Виділу Українського Акад. Т-ва „Січ" у Відні, вибраного на звичайних Загальних Зборах дня 3. лютого ц. р., такий: голова: Гридовий Осип (канд. мед.), заст. голови: Сушко Микола (канд. прав.), I. секретар: Сисак Михайло (студ. ВТШ.), II. секретар: Балицький Василь (студ. мед.), скарбник: Вільчинський Богдан (студ. вет. мед.), бібліотекар: Ткачук Ярослав (студ. ВТШ.), архівар: Брик Володимир (студ. мед.), домівкар: Абрагамовський Зенон (студ. мед.), прес. референт: Янда Володимир (канд. мед.); заступники: Мричко Василь (студ. мед.), Зятик Святослав (студ. мед.). Рівночасно подаємо до відома всім, які рефлектують на студії у Відні, що вписи на літній семестр зачинаються вже в березні. За інформаціями звертатися на адресу: **Wien XVIII, Theresiengasse 15. — Управа.**

—o—

9-ЛІТТЯ ВИДІЛУ ПРАВОСЛ. ТЕОЛЬОГІЇ У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Дня 8. лютого ц. р. минуло 9 літ від створення виділу православної теольогії у варшавському університеті. Першим звичайним професором і деканом виділу був митр. Денис. Нині виділ має 10 професорів і лекторів та 120 студентів, що студіюють по 4 роки. Досьогодні признано титул маґістра православної теольоґії 72 абітурієнтам, серед цього 5 черцям, 32 священикам і 35 світським особам.

—o—

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. „УКРАЇНА".

Збори відкрив голова Т-ва дир. Е. Нагірний, що в коротких словах представив діяльність Товариства за минулий рік. Він і проводив Зборам, секретарював п. Назар. Опісля були звіти: секретарський, господарський, касовий і поодиноких секцій.

З касового звіту виходить, що Товариство за минулий рік не лише заробило на біжучі видатки, але й сплатило частину старих довгів на суму 1.100 зол. До поправи фінансового стану причинилась сильна фреквенція на змаганнях Т-ва. Допомогли також поважно члени Товариства своїми вкладками, число яких у порівнанні з минулим роком зросло більше як удвоє, так що Товариство має тепер 230 членів, які платять вкладки.

Цікавий був звіт секції копаного мяча. I. дружина „України" розіграла в 1933 р. 21 змагань за мистецтво і 16 товариських, отже разом 37 змагань, з яких 17 виграла, 5 було нерозіграних і 15 програла. В мистецтві добула „Україна" I. третє місце. Відношення воріт 84:75 у користь „України". Ворота добули: Магоцький I. 27, Мікльош 18, Воробець 14, Лапчук 11, Цимбала 5, Максимів 3, Скрегота 2, Магоцький II. 2, Лисик 1. На 37 змагань усіх 37 разів грали Воробець, Бутель I. і Максимів, 36 разів грали Цимбала і Мікльош, 35 Магоцький I. і Кіцила, 30 Підлісецький, 29 Олійник, 2? Лапчук, 22 Бутель II., 20 Миськів, 8 Скрегота, 7 Магоцький II., 5 Вовк, 4 Сушко, 3 Лисик і Крушельницький, 1 Якимів, Юськевич і Микитин.

II. дружина розіграла 27 змагань, з яких 10 виграла, 7 ремісувала і 10 програла. Відношення воріт 39:45. Третьої дружини Т-во в мин. році, на жаль, не вело, бо не мало фондів на її виряд, хоч мало в тій дружині дуже добрий матеріял на змагунів.

Гаківкова дружина розіграла досі 9 змагань: 4 виграла і 5 програла; відношення воріт 38:28. У мистецтві А-класи заняла четверте місце.

По рефератах та ухваленні абсолюторії доконано вибору нового Виділу в такому складі: голова Е. Нагірний, заступники голови дир. Волошиновський і дир. Филипович, виділові: Конашевич, інж. Охримович, Бирчак, Чучман, Левицький, Назар; заступники: Гевак, Ломага, Глушевський. Контрольна Комісія: дир. Колтунюк, дир. Лазорко і дир. Костик.

По виборі виділу почалася при „Внесках і запитах" широка й цікава дискусія над дальшими напрямами праці Т-ва, яку започаткував д-р Ів. Німчук. Крім нього промовляли: п. Музика, п. Воробець (member грачів), дир. Е. Чучман, дир. Филипович, проф. А. Коваленко, п. К. Галинський, п. Васильків, дир. Нагірний і ін. Замкнув Збори голова Т-ва в год. 2.30 пополудні.

Збори тревали майже чотири години і мали за скрізь діловий, поважний характер. Учасників 61.

—o—

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.